

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia września 2013 r.

**DOLiS/DEC-
dot. [...]**

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), oraz art. 12 pkt 2, art. 22 i art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku A. S.A., reprezentowanej przez Panią J. K., radcę prawnego, o ponowne rozpatrzenie sprawy z wniosku K Sp. z o.o., reprezentowanej przez Panią B. G. wykonującą zawód w Kancelarii Prawnej [...], zakończonej decyzją z dnia 13 czerwca 2013 r. (znak: DOLiS/DEC-620/13/37052,37057), mocą której Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nakazał A. S.A. udostępnienie danych osobowych Pana T. K., w zakresie jego adresu zamieszkania,

utrzymuję zaskarżoną decyzję w mocy.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek K Sp. z o.o., zwanej dalej Spółką, reprezentowaną przez Panią B. G. wykonującą zawód w Kancelarii Prawnej [...], o nakazanie A. S.A., zwaną dalej A., udostępnienia danych osobowych Pana T. K. o w zakresie jego adresu zamieszkania. W treści podania pełnomocnik Spółki podniósł, iż Pan T. K. jest byłym pracownikiem A., który jako redaktor działu [...] dziennika [...],

wydawanego przez A., napisał artykuł [...] ([...] z dnia [...] października 2012 r.). W związku z treścią przedmiotowego artykułu Spółka wystąpiła do Sądu Okręgowego w W. przeciwko m.in. Panu T. K. z pozwem o ochronę dóbr osobistych. W celu prawidłowego wniesienia pozwu, Spółka wystąpiła do A. o udostępnienie danych osobowych Pana T. K. o w zakresie jego adresu zamieszkania, załączając jednocześnie pismo sądu wzywające do wskazania adresu pozwanego. W odpowiedzi A. odmówiła jednak przekazania wnioskowanych danych wskazując, iż brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia wniosku Spółki.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił następujący stan faktyczny.

1. Pan T. K. w związku z zawartą w dniu [...] kwietnia 2012 r. umową zlecenia, rozpoczął współpracę z redakcją dziennika [...], wydawanego przez A. W wydaniu [...] z dnia [...] października 2012 r. ukazał się tekst Pana T. K. pt. [...].

2. W związku z ww. publikacją Spółka wniosła do Sądu Okręgowego w W. przeciwko m.in. Panu T. K. pozew o ochronę dóbr osobistych (sygn. akt [...]).

3. Na skutek nie wskazania adresu ww. osoby, Sąd Okręgowy w W. pismem z dnia [...] grudnia 2012 r. wezwał Spółkę do usunięcia braków formalnych pozwu, poprzez wskazanie tychże informacji.

4. Spółka pismem z dnia [...] grudnia 2012 r. zwróciła się do A. o udostępnienie na jej rzecz danych osobowych Pana T. K. w zakresie jego adresu zamieszkania. W odpowiedzi, A. w piśmie z dnia [...] stycznia 2013 r. odmówiła przekazania wnioskowanych informacji, wskazując na brak podstaw prawnych ww. żądania, podnosząc, że „nawet dobro wymiaru sprawiedliwości nie pozwala na ujawnienie tych danych [danych osobowych dziennikarza- przyp. GIODO] w innych wypadkach niż najcięższe zbrodnie”.

Na podstawie poczynionych ustaleń w dniu 13 czerwca 2013 r. Generalny Inspektor wydał decyzję administracyjną (znak: DOLiS/DEC – 620/13/37052,37057), mocą której nakazał A. S.A. udostępnienie na rzecz K Sp. z o.o. adresu zamieszkania Pana T. K., byłego redaktora dziennika [...] wydawanego przez A.

W dniu [...] lipca 2013 r., w ustawowym terminie, do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęło pismo A. S.A. z dnia [...] czerwca 2013 r. stanowiące wniosek o ponowne rozpatrzenie przedmiotowej sprawy. W ww. wniosku A. zarzuciła w szczególności, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał ww. decyzję z naruszeniem art. 23 ust. 1 pkt 5 oraz 24 ust. 1 pkt 2, a także art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej ustawą. A. podniosła, iż jest administratorem danych osobowych Pana T. K., w związku z faktem, że był on związany z A. stosunkiem prawnym wynikającym z umowy zlecenia i jest uprawniona do przetwarzania jego danych osobowych, w związku z realizacją tej umowy. Ponadto A. wskazała, że, cyt: „Stosownie do

postanowień art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy, gdyby powództwo przeciwko Panu T. K. dotyczyło roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, A. nie naruszyłaby przepisów ww. ustawy udostępniając przedmiotowe dane Spółce.” Jednak jak twierdzi A., cyt: „wobec faktu, że roszczenie dotyczy aktywności dziennikarskiej Pana T. K. i nadto brak jest efektywnej możliwości powiadomienia ww. o fakcie i celu przekazania danych - takie przekazanie danych stanowiłoby naruszenie przez A. przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.” A. zwraca też uwagę, że, cyt. „o ile art. 23 ust. 1 ust. 1 pkt 5, w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy sankcjonuje pewne działania na danych osobowych, jako zgodne z prawem, to żaden przepis ustawy nie nakłada na administratora danych obowiązku ich udostępnienia – nawet jeśli takie udostępnienie jest w pewnych okolicznościach dopuszczalne.” W związku z powyższym A. podnosi, że odmawiając udostępnienia danych osobowych nie naruszyła żadnego przepisu ustawy o ochronie danych osobowych. Tym samym, zdaniem A., Generalny Inspektor nie był uprawniony do wydania decyzji nakazującej A. udostępnienie danych, gdyż na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, decyzje na podstawie ww. przepisu mogą być wydawane wyłącznie w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, a taka okoliczność w opinii A., cyt: „ani nie została wykazana w uzasadnieniu decyzji ani też nie miała miejsca.”

Po ponownym zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Na wstępie ponownego wskazania wymaga, że ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwana dalej ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych osobowych (art. 2 ust. 1 ustawy). W świetle przepisów ustawy A. jest administratorem danych osobowych Pana T. K., bowiem decyduje o celach i środkach przetwarzania jego danych jako byłego dziennikarza (art. 7 pkt 5 ustawy). Mając na uwadze okoliczność, iż w niniejszej sprawie Spółka wystąpiła o udostępnienie konkretnych danych osobowych ponownie podkreślić należy, iż stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 ustawy, pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Każda ze wskazanych w art. 7 pkt 2 ustawy form przetwarzania danych osobowych powinna znaleźć oparcie w jednej spośród materialnych przesłanek warunkujących legalność procesu przetwarzania danych osobowych, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Zatem obok i niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy), przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne między innymi gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy), a także jeżeli jest to niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez

administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy). Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, „termin usprawiedliwione cele jest zwrotem niedookreślonym i stanowi klauzulę generalną w znaczeniu funkcjonalnym. Daje w szczególności pewnego rodzaju luz decyzyjny, dzięki któremu organ stosujący prawo [w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych], może przy podejmowaniu decyzji kierować się ocenami indywidualnymi konkretnej sytuacji, a także pewnymi zasadami postępowania niesformułowanymi w przepisach prawa” (tak P. Barta, P. Litwiński, „Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz”, Warszawa 2009, str. 228).

Ponowna analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, iż żądanie Spółki o udostępnienie wspomnianych danych osobowych wypełnia dyspozycję cytowanego art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych. Należy podtrzymać stanowisko, iż Spółka wiarygodnie uzasadniła potrzebę pozyskania wnioskowanych danych w zakresie adresu zamieszkania Pana T. K. wskazując, że są jej niezbędne do prawidłowej kontynuacji postępowania cywilnego z zakresu ochrony jej dóbr osobistych, zainicjowanego m. in. przeciwko Panu T. K. przed Sądem Okręgowym w W. Spółka przedłożyła bowiem stosowne zobowiązanie ww. Sądu z dnia [...] grudnia 2012 r. (sygn. akt [...]) do wskazania tych danych pod rygorem zwrotu pozwu. Z kolei dochodzenie przez Spółkę swych praw przed ww. Sądem z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych niewątpliwie stanowi realizację prawnie usprawiedliwionego celu Spółki i jednocześnie pozyskanie ww. danych Pana T. K. jest niezbędne do realizacji ww. uprawnienia wynikającego z przepisu prawa, tj. z art. 43 w związku z art. 24 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).

W przypadku bezzasadnej odmowy udostępnienia danych, a taka miała miejsce w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy zobowiązany był wydać decyzję nakazującą administratorowi udostępnienie Spółce żądanych danych osobowych, gdyż ich posiadanie jest niezbędnym warunkiem do wytoczenia przez Spółkę powództwa o ochronę dóbr osobistych. Podkreślenia ponownie wymaga, iż dla skutecznego wytoczenia powództwa przez Spółkę w związku z naruszeniem jej dóbr osobistych niezbędne jest wniesienie pozwu, który spełniać będzie warunki określone w art. 187 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296 ze zm.), zwanej dalej również Kpc. Zgodnie z tym przepisem pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Natomiast, w myśl art. 126 § 2 Kpc, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt. Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu, w tym również o naruszenie dóbr osobistych, jest oznaczenie miejsca zamieszkania osób, przeciwko którym żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu naruszenia dóbr osobistych).

W literaturze przedmiotu jednoznacznie wskazuje się, że każde pierwsze pismo procesowe w sprawie (np. pozew) powinno zawierać bliższe dane dotyczące stron (uczestników) postępowania i wskazywać dokładnie ich adresy tak, aby sąd mógł się zawsze z tymi osobami porozumieć (M. Jędrzejewska, T. Ereciński, J. Gudowski Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające Warszawa 2007 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis (wydanie II) ss. 1897). Należy w tym miejscu podkreślić, iż podobne stanowisko zaprezentował również Sąd Najwyższy – Izba Cywilna i Administracyjna w postanowieniu z dnia 10 października 1989 r. (znak: II CZ 167/89 niepublikowany) stwierdzając „w sprawie o ochronę dóbr osobistych i opublikowanie odpowiedzi stosownie do art. 31 pkt 2 i 39 ust. 1 prawa prasowego, żądanie pozwu musi być skierowane przeciwko konkretnej osobie oznaczonej z imienia i nazwiska ze wskazaniem miejsca jej zamieszkania, a nie siedziby redakcji”. Z kolei zgodnie z art. 177 § 1 pkt 6 Kpc, sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem zaprezentowanym przez A., zgodnie z którym „przepisem prawa stanowiącym podstawę odmowy udostępnienia danych jest art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Stanowi on, że za prawnie usprawiedliwiony cel można uznać dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej”. Zgodnie z treścią ww. przepisu za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa a ust. 1 pkt 5, uważa się w szczególności: marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych (pkt 1), dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (pkt 2). Wyliczenie powyższe nie ma charakteru enumeratywnego, na co wyraźnie wskazuje użyty przez ustawodawcę zwrot „w szczególności”. Bezpodstawnym byłoby zatem uznanie, iż udostępnienie danych osobowych w oparciu o przesłankę z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, jest dopuszczalne wyłącznie w przypadku wypełnienia dyspozycji określonej w art. 23 ust. 4 ustawy.

Podkreślenia ponownie w tym miejscu wymaga, iż zarzut A. dotyczący tego, że niezbędnym dla zgodnego z przepisami prawa udostępnienia danych osobowych, jest wcześniejsze poinformowanie osoby, której dane dotyczą, o fakcie udostępnienia jej danych, jest chybiony. Taki obowiązek nie został sformułowany w przepisach legalizujących przetwarzanie danych (art. 23 i art. 27 ustawy). Wskazany przez A. przepis art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy wyraźnie stanowi, iż w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych. Przepis ten odnosi się do wypełnienia obowiązku informacyjnego w ściśle określonym przypadku, tj. w sytuacji zbierania danych osobowych bezpośrednio od osoby, której dane dotyczą (por. P.

Barta, P. Litwiński, „Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz”, Warszawa 2009, str.239). Nie można zatem przyjąć, iż w omawianym stanie faktycznym przepis ten, nakłada na administratora danych obowiązek poinformowania Pana T. K. o udostępnieniu jego danych, a contrario brak możliwości przekazania jemu takich informacji stoi na przeszkodzie udostępnienia jego danych na rzecz Spółki.

Z kolei odnosząc się do podnoszonego przez A. zarzutu, że, cyt: „o ile art. 23 ust. 1 pkt 5, w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy sankcjonuje pewne działania na danych osobowych, jako zgodne z prawem, to żaden przepis nie nakłada na administratora danych obowiązku ich udostępnienia – nawet jeśli takie udostępnienie jest w pewnych okolicznościach dopuszczalne”, należy podkreślić, że w literaturze przedmiotu wskazuje się, iż zarówno zasada swobody przepływu i dostępu do informacji, jak i w konkretnym przypadku wyważenie wchodzących w rachubę interesów przemawiają za tym, iż dysponent danych (zwłaszcza gdy jest nim podmiot publiczny) powinien w uzasadnionym zakresie posiadane dane udostępnić (por. G. Szpor, „Publicznoprawna ochrona danych osobowych” PUG 1999, Nr 12, str. 4). Natomiast odnosząc się do argumentu A. o braku uprawnienia Generalnego Inspektora do wydania decyzji nakazującej A. udostępniania danych, ze względu na możliwość wydania takiej decyzji wyłącznie w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, należy wskazać, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że A. bezpodstawnie odmówiła udostępnienia Spółce danych osobowych Pana T. K., przez co A. dopuściła się naruszenia art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych. Naruszenie ww. przepisu ustawy w pełni uzasadnia zatem skorzystanie przez Generalnego Inspektora z kompetencji określonej w art. 12 pkt 2 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy i nakazanie A. w drodze decyzji administracyjnej udostępnienia Spółce wnioskowanych danych.

Reasumując, z przytoczonych powyżej przepisów jednoznacznie wynika, iż dla prawidłowego wszczęcia przez Spółkę postępowania sądowego (cywilnego), niezbędne jest pozyskanie przez nią adresów zamieszkania osoby, przeciwko której zamierza dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych tj. Pana T. K. Przesłanką legalizującą ten proces jest przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, z którego wynika, iż aby przetwarzanie danych osobowych było legalne nie może ono naruszać praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Wskazać powtórnie należy, iż żądane przez Spółkę dane osobowe są niezbędne do wystąpienia przez Spółkę na drogę sądową przeciwko osobie, która to mogła naruszyć jej dobra osobiste. Przyjęcie natomiast, że przetwarzanie (udostępnianie) przez administratora danych osoby, wobec której Spółka chce zainicjować postępowanie sądowe miałyby godzić w jej prawa i wolności prowadziłoby do ich nieuzasadnionej ochrony przed ewentualną odpowiedzialnością za swoje działania, zwłaszcza że może ona w trakcie takiego postępowania sądowego w pełni korzystać ze swoich praw zagwarantowanych przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Nie sposób ponadto uznać, iż wnioskowane udostępnienie

danych osobowych ww. osoby determinowałyby naruszenie prawa do ochrony jej życia prywatnego, rodzinnego czy też prawa do decydowania o swoim życiu osobistym.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych i w zw. z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i art. 54 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).